

**Ylöjärven kaupungin
kotouttamisohjelma
2014-2018-2024**

Sisällysluettelo

YLÖJÄRVEN KAUPUNGIN KOTOUTTAMISOHJELMA

JOHDANTO.....	3
1. Kotouttamisohjelmaa ohjaavat linjaukset	4
1.1. Ylöjärven kaupungin strategia	4
1.2. Laki maahanmuuttajien kotoutumisen edistämisestä	4
1.3. Yhdenvertaisuuslaki ja -suunnitelma.....	4
2. MAAHANMUUTTAJAN KOTOUTUMISTA EDISTÄVÄT TOIMENPITEET	5
2.1. Perustieto Suomesta	5
2.2. Ohjaus ja neuvonta	5
2.3. Kielipalvelut	6
2.4. Alkukartoitus.....	7
2.5. Kotoutumissuunnitelma	7
2.6. Kotoutumistuki	8
3. LASTEN, NUORTEN JA LAPSIPERHEIDEN PALVELUT	8
3.1. Neuvolat	9
3.2. Varhaiskasvatus	9
3.3. Esiopetus.....	9
3.4. Valmistava opetus, perusopetus ja S2-opetus	10
3.5. Oman äidinkielen ja uskonnon opetus	13
3.6. Toisen asteen koulutus	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty. 12
3.7. Nuorisotyö	13
4. AIKUISTEN PALVELUT	13
4.1. Maahanmuuttajien työllistyminen	13
4.2. Työvoimapalvelut ja kotouttamiskoulutus	14
4.3. Työllisyys- ja kuntouttavat palvelut.....	15
4.4. Yrityspalvelu Oy	16
5. KAIKILLE IKÄRYHMILLE YHTEISIÄ PALVELUJA.....	16
5.1. Sosiaalipalvelut	16
5.2. Terveyspalvelut.....	17
5.3. Asuminen	18
5.4. Vapaa-aika	18
5.5. Kolmannen sektorin toimijat	19
5.6. Seurakunta.....	19
6. MONIALAINEN YHTEISTYÖ.....	19
6.1. Maistraatti	19
6.2. Poliisi.....	20

6.3. Kansaneläkelaitos, Kela	21
6.4. ELY-keskus.....	21
7. SEUDULLINEN YHTEISTYÖ.....	22
8. TULEVAISUUDEN NÄKYMÄT	22
9. HYÖDYLLISIÄ LINKKEJÄ.....	23
LIITTEET:	24

JOHDANTO

Pirkanmaan alueella asui vuoden 2019 lopussa syntyperältään ulkomaalaisia 17 958. Ylöjärvellä asui yhteensä 844 syntyperältään ulkomaalaista, joista 423:llä oli ulkomaan kansalaisuus ja 421:lla Suomen kansalaisuus (Tilastokeskus).

Pakolaisia Ylöjärvi on vastaanottanut 1996–2009 välisenä aikana yhteensä 179 henkilöä, sisältäen perheenyhdistämiset. Lisäksi alaikäisten ilman huoltajaa saapuneiden pakolaislasten hoitopaikaksi perustettiin vuonna 1999 perheryhmäkoti Metsäkylään. Talon luonne muuttui pian suunnitellusta ja käytännössä se toimi lopulta vastaanottoyksikkönä. Perheryhmäkodin toiminta lakkautettiin syksyllä 2009. Ylöjärven kaupungin solmima sopimus pakolaisten vastaanottamisesta on voimassa, mutta vuosina 2010 – 2020 Ylöjärvi ei ole vastaanottanut yhtään pakolaista.

Muu, esimerkiksi työperusteinen maahanmuutto on sekin melko vähäistä (n. 25–35 henkilöä vuodessa). Eniten Ylöjärvelle on tullut maahanmuuttajia Euroopan (510 hlöä) ja Aasian (240 hlöä) maista (Tilastokeskus).

Vuoden 2015 aikana Suomeen saapuneiden turvapaikanhakijoiden suuren määrän seurauksena myös Ylöjärvellä järjestettiin vuoden 2015 aikana hätämajoitusta mm. seurakunnan kurssi- ja leirikeskoksissa.

Maahanmuuttovirasto perusti Kurun Parkkuuseen yksin maahan saapuneiden alaikäisten ryhmäkodin, jonka toiminta jatkui vuoden 2016 loppuun.

Uusi kotouttamislaki tuli voimaan 1.9.2011 ja sen lähtökohtana on vastata maahanmuutossa viimeisen 20 vuoden aikana tapahtuneisiin muutoksiin. Uudessa laissa huomioidaan kaikki eri syistä Suomeen muuttavat henkilöt ja kotouttamistoimenpiteiden vaikuttavuutta ja seuranta parannetaan. Myös alkuvaiheen ohjaus ja maahanmuuttajien osallisuuden vahvistaminen vastavuoroisuuden kautta, ovat uuden lain painopisteitä. Kunnan on lain mukaan huolehdittava siitä, että kaikki palvelut soveltuvat myös maahanmuuttajille ja että maahanmuuttajille suunnatut toimenpiteet ja palvelut järjestetään sisällöltään ja laajuudeltaan sellaisina kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää. Lisäksi kunnan on huolehdittava myös oman henkilöstönsä kouluttamisesta maahanmuuttoon ja kotouttamiseen liittyvissä asioissa. Lakia on tämän jälkeen päivitetty useaan otteeseen.

On tärkeää huomata, että maahanmuuttajat ovat kuntalaisina oikeutettuja kunnan palveluihin, ja että eri palveluita koskee erillinen lainsäädäntö (esim. päivähoito ja varhaiskasvatus, perusopetus, sosiaalihuolto, terveydenhuolto, asuminen). Palvelukohtainen lainsäädäntö tulee ottaa kotouttamistyössä huomioon.

Kotouttamisohjelmasta ja sen päivittämisestä on vastuussa monialainen työryhmä, joka kokoontuu muutamia kertoja vuodessa, seuraa paikallista maahanmuuttoa ja sen synnyttämiä palveluntarpeita, tekee seutukunnallista yhteistyötä tarpeen mukaan ja tutkii jo olemassa olevien mallien kehittämistarpeita. *Työryhmän osallistuvien henkilöiden yhteystiedot on tarkistettu v. 2020 aikana ja ryhmällä on valmius kokoontua tarvittaessa tiiviimmin kotouttamistyön tueksi, mikäli Ylöjärvelle muuttaa turvapaikan saaneita henkilöitä tai perheitä.* Ryhmän koordinointi- ja koollekutsumisvastuu on maahanmuuttajien sosiaalityöstä vastaavalla työntekijällä.

Ylöjärven ensimmäinen kotouttamislain mukaan laadittu kotouttamisohjelma on vuodelta 1999. Kotouttamisohjelma tulee päivittää vähintään neljän vuoden välein.

Kotouttamisohjelman kautta tavoitellaan koko maahanmuuttajaväestön saamista toimenpiteiden ja toimintojen piiriin sekä entistä yksilöllisempien kotoutumissuunnitelmien laadintaa. Sen tarkoituksena on myös selkeyttää eri viranomaisten vastuualueita ja antaa työkaluja kaupungin maahanmuuton suunnittelu – ja toteutustyöhön.

1. KOTOUTTAMISOHJELMAA OHJAAVAT LINJAUKSET

1.1. Ylöjärven kaupungin strategia

Kaupunginvaltuusto hyväksyi Ylöjärven nykyisen, vuoteen 2028 ulottuvan kaupunkistrategian kokouksessaan 14.5.2018. Uuden strategian visio eli kaupungin tavoitetila on *Ylöjärvi - rohkea edelläkävijä*. Tämä nivoutuu yhteen strategian määrittelemien arvojen kanssa, jotka ovat *kehitysrohkeus, vastuullisuus, oikeudenmukaisuus ja turvallisuus*. Arvojen tulisi ohjata kaikkea kaupungin ja sen työntekijöiden toimintaa.

Strategiatyön pohjaksi on aikaisemmin laadittu kaupungin toimintaympäristön analyysi ja haastavia muutoksia on löydetty useita: Ylöjärvi kasvaa voimakkaasti osana Tampereen kaupunkiseutua, väestörakenne muuttuu ja palvelutarpeet kasvavat, taloudellinen asema kiristyy, henkilöstö ikääntyy nopeasti ja rekrytointihaasteet kasvavat. Kaiken kaikkiaan paineet kaupungin palvelutoiminnan ja sen johtamisen uudistamiseksi kasvavat. Vakaa talous muodostaa kaupungin toimintakyvyn perustan, perimmäisenä tavoitteena on ylöjärveläisten hyvinvointi.

1.2. Laki maahanmuuttajien kotoutumisen edistämisestä

Uusi laki maahanmuuttajien kotoutumisen edistämisestä astui voimaan 1.9.2011. Se on päivitetty vastaamaan tämänhetkistä tarvetta maahanmuuttajien kotouttamisesta ja kotoutumisesta. Uuden lain nimi on muuttunut kotoutumisen edistämisestä, mikä kuvaa hyvin lain henkeä: maahanmuuttaja itse aktiivisesti osallistuu omaan kotoutumisprosessiinsa. Viranomaisten on aktiivisesti vahvistettava maahanmuuttajan omia resursseja ja otettava asiakkaan tarpeet yksilöllisesti huomioon yhteistyössä oman verkostonsa kanssa.

1.3. Yhdenvertaisuuslaki ja -suunnitelma

Kotouttamisohjelman laadintaa ohjaa myös *yhdenvertaisuuslaki*. Lain mukaan ketään ei saa syrjiä iän, etnisen tai kansallisen alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden, sukupuolisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Lisäksi sukupuoleen perustuvasta syrjinnän kiellosta säädetään naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetussa laissa.

Vuonna 2015 voimaanastuneen yhdenvertaisuuslain (1325/2014) velvoittamana kuntien viranomaisten on laadittava *yhdenvertaisuussuunnitelma*. Lain mukaan viranomaisen on arvioitava yhdenvertaisuuden toteutumista toiminnassaan ja ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin yhdenvertaisuuden toteutumisen edistämiseksi. Näiden toimenpiteiden on oltava viranomaisen toimintaympäristö, voimavarat ja muut olosuhteet huomioon ottaen tehokkaita, tarkoituksenmukaisia ja oikeasuhtaisia. Lain mukaan viranomaisella on oltava suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi.

Yhdenvertaisuus on Suomen *perustuslain* (731/1999) takaama perusoikeus. Perustuslaissa yhdenvertaisuuden periaate viittaa sekä syrjinnän kieltoon, että ihmisten yhdenvertaisuuteen lain edessä. Ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella.

Ylöjärven kaupunginhallitus on hyväksynyt 18.4.2011 § 174 yhdenvertaisuussuunnitelman palveluiden tarjonnassa sekä henkilöstöpolitiikassa. Lisäksi kaupunginhallitus on hyväksynyt 26.9.2016 § 279 erillisen henkilöstön tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman. Suunnitelmien tavoitteina ovat olleet sisällyttää tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen läpileikkaavana toimintatapana kaikessa suunnittelussa ja toiminnassa.

Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen tulee olla osa osastojen ja toimintayksiköiden toimintaa ja myös jokaisen kaupungin työntekijän osaamista.

Yhdenvertaisuuden toteutuminen edellyttää moninaisuuden arvostamista niin työyhteisössä kuin asiakaskunnassakin.

2. MAAHANMUUTTAJAN KOTOUTUMISTA EDISTÄVÄT TOIMENPITEET

Uuden lain painopiste on maahanmuuttajan alkuvaiheen palveluissa. Jo alkuvaiheessa pyritään mahdollisimman tehokkaasti kartoittamaan maahanmuuttajan palvelutarpeet ja räätälöimään palveluverkosto asiakkaan tarpeita vastaavaksi. Näin päästään kustannustehokkaaseen ja asiakasystävälliseen toimintaan ja tehostetaan kotoutumista.

Työ- ja elinkeinoministeriön vuoden 2012 maahanmuuttajabarometrin mukaan maahanmuuttajat kokevat kotoutumisen kannalta tärkeimmiksi tekijöiksi työn, suomen tai ruotsin kielen taidon, turvallisuuden ja terveyspalvelut. Parhaiten maahanmuuttajien tarpeisiin oli vastattu lasten päivähoito- ja neuvolapalveluiden, nuorten harrastustoimintaan liittyvien palveluiden sekä kirjasto-, liikunta ja kulttuuripalveluiden osalta. Kuitenkin yli puolet vastaajista koki saaneensa melko vähän, tai ei lainkaan tietoa tarjolla olevista palveluista.

2.1. Perustietoa Suomesta

Laki kotoutumisen edistämisestä (30.12.2010/1386 7§) edellyttää, että maahanmuuttajalle annetaan tietoa suomalaisesta yhteiskunnasta. Tervetuloa Suomeen -opas on kotoutumislain mukainen tietopaketti. Viranomaiset ovat velvollisia antamaan maahanmuuttajille tietoa suomalaisesta palvelujärjestelmästä sekä heidän oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan suomalaisessa yhteiskunnassa. Opasta voi tilata Työ- ja elinkeinoministeriöstä ja se löytyy myös internetistä osoitteesta <http://tem.fi/perustietoa-suomesta>.

Opasta jakavat vain ns. lakisääteiset tahot eli digi- ja väestötietovirasto (maistraatit), maahanmuuttovirasto ja Suomen lähetystöt. Viranomaisen antaa oppaan asiakkaalle oleskeluluvan tiedoksiannon, oleskelu-oikeuden rekisteröinnin, oleskelukortin myöntämisen tai kotikunta- ja väestörekisteröinnin yhteydessä.

Kotouttaminen.fi

Kotouttaminen.fi-sivusto on suunnattu työssään maahanmuuttajia kohtaaville, kotouttamisen ja pakolaisten vastaanoton toimijoille. Sivustoa ylläpitää työ- ja elinkeinoministeriön kotouttamisen osaamiskeskus.

Sivusto on avattu 21.3.2014. Sivustoa täydennetään ja päivitetään jatkuvasti.

Hyviä tietopaketteja löytyy myös [Infopankin sivuilta](#) sekä [Pirkanmaan Te-toimiston](#) sivuilta. Ylöjärven kaupungin kotisivuilla on tällä hetkellä niukasti tietoa englanniksi, mutta hyödyllisiä, maahanmuuttajille suunnattuja linkkejä ja yhteystietoja mm. Suomessa asumisesta ja eri palveluista löytyy.

2.2. Ohjaus ja neuvonta

Työ – ja elinkeinotoimiston sekä muiden viranomaisten on annettava maahanmuuttajille asianmukaista ohjausta ja neuvontaa kotoutumista edistävästä toimenpiteistä ja palveluista. Alkuvaiheessa tuen ja ohjauksen tarve on suuri; vieras kieli, erilainen yhteiskuntajärjestelmä sekä erilaiset tavat, arvot ja käsitykset aiheuttavat usein haasteita.

Monikielinen neuvonta Mainio sijaitsee Tampereella ja sieltä on mahdollista saada apua 16 kielellä mm. asumiseen, työhön, koulutukseen ja oleskelulupiin liittyvissä kysymyksissä. Mainion neuvonta on kaikille avoin. Neuvonnan palveluun ei vaikuta, mikä on asiakkaan tausta tai mikä on maahantulon syy. Palvelu on maksutonta. Käyntiä varten ei tarvitse varata aikaa etukäteen.

Mainio järjestää maksuttomia henkilökohtaisia alkukartoituksia 1.3.2021 alkaen kaikille pirkanmaalaisille, jotka ovat asuneet Suomessa alle kolme vuotta. Asiakkaat saavat neuvontaa yhden luukun periaatteella omalla kielellään.

2.3. Kielipalvelut

Kielipalveluilla tarkoitetaan käännös- ja tulkkipalveluja. Kotoutumista edistävässä laissa (1386/2010) sekä *hallintolaissa* (434/2003) säädetään, että viranomaisen on järjestettävä tulkitseminen ja kääntäminen asiassa, joka voi tulla vireille viranomaisen aloitteesta, jos asianosainen ei osaa viranomaisessa käytettävää suomen tai ruotsin kieltä; tai ei vammaisuuden tai sairauden perusteella voi tulla ymmärretyksi. Asia voidaan tulkita tai kääntää sellaiselle kielelle, jota asianosaisen voidaan todeta asian laatuun nähden riittävästi ymmärtävän. *Ulkomaalaislain* (301/2004) lupahallintoasioita koskevasta tulkitsemisesta säädetään ulkomaalaislain pykälissä 10 ja 203. **Kielipalveluja tulee käyttää erityisesti maahanmuuton alkuvaiheessa sekä silloin, kun on päätettävä maahanmuuttajan oikeuksista, etuuksista ja velvollisuuksista tai kun asian selvittäminen muutoin sitä vaatii.**

Hallintolain 13 §:ssä säädetään tulkin ja kääntäjän salassapitovelvollisuudesta. Tulkki tai kääntäjä ei saa luvattomasti ilmaista tulkitsemistilanteessa tietoonsa saamaansa luottamuksellista tietoa. Tulkin tai kääntäjän tehtävänsä hoitamista varten muutoin saamia tietoja koskevaan salassapitovelvollisuuteen ja hyväksikäyttökieltoon sovelletaan *viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia* (621/1999) silloinkin, kun tietoja on saatu muualta kuin asiaa käsittelevältä viranomaiselta.

Tilaajalla on kielipalveluja käyttäessään vastuu laadukkaiden ja ammatillisten palveluiden käyttämisestä. Tulkin on oltava ammatillinen ja pätevä. Asiakkaan oikeuksien, taloudellisten etujen ja lainmukaisten velvollisuuksien ollessa kyseessä on ensiarvoisen tärkeää, että **aina käytetään ammattitulkkia, ei koskaan lasta, lähiomaista tai tuttavaa**. Tulkattuun tapaamiseen on varattava kaksinkertainen aika normaaliin käyntiin verrattuna sekä huomioitava esimerkiksi tulkin sukupuolen merkitys.

Pirkanmaalla tulkkauspalveluja on tarjonnut aikaisemmin Pirkanmaan tulkkeskus. Pirkanmaan tulkkeskus on nykyään **Monetra Oulu Oy**. Tulkkipalvelun yhteystiedot: Tulkkipalvelu Tampere, Naulakatu 3, 33100 Tampere. Palvelu toimii **Puhelimitse 24h p. 08 558 41856**

Tulkkeskus tarjoaa tulkkaus- ja käännöspalveluja maahanmuuttajien kanssa tapahtuvaan asiakastyöhön silloin, kun viranomaisella ja asiakkaalla ei ole yhteistä kieltä. Kielipalveluja ovat käyttäneet ensisijaisesti Tampereen kaupungin sekä Tampereen lähikuntien viranomaiset. Kielivalikoimassa on kymmeniä eri kieliä, joista kysytyimpiä ovat: persia, arabia, venäjä, kurdi ja somali.

Kaupungilla on lakisääteinen velvollisuus järjestää tulkkaus- ja käännöspalveluja, mutta niitä ei tarvitse tuottaa itse. Usean kaupungin tulkkaus- ja käännöspalvelun yhdistäminen lisää tulkkipalvelun voimavaroja palvelutuotannossa samoin kuin digitaalisten ratkaisujen kehittämisessä ja käyttöönotossa. Teknologiakehityksen ja resurssien yhdistämisen ansiosta tulkkaus- ja käännöshinnat pyritään pitämään kilpailukykyisellä tasolla.

Palveluihin kuuluu edelleen etä- ja puhelintulkkaus, joista voi tietyissä tilanteissa olla erityistä hyötyä saatavuuden ja säästöjen kannalta. Jokainen kuntien hallintokunta varaa omaan budjettiinsa tarvittavan

määrärahan tulkkauspalvelujen ostamiseen ja vastaa itse tulkkauskustannuksista niiden maahanmuuttajien osalta, joiden kohdalla kunta ei saa valtiolta korvausta pakolaisaseman perusteella.

Pakolaisasiakkaiden tulkkipalvelut korvataan kunnille valtion varoista ilman aikarajaa kansalaisuuden saamiseen saakka. Paluumuuttajien osalta korvauksia saadaan kuuden kuukauden ajalta. Turvapaikanhakijoiden ja tilapäistä suojelua saavien tulkki- ja käännöspalvelut järjestää vastaanottokeskus.

2.4. Alkukartoitus

Kotoutumista edistävän lain mukaan maahanmuuttajalla on oikeus *alkukartoitukseen*. Alkukartoitus on kokonaisvaltainen arvio asiakkaan historiasta, nykytilanteesta ja palvelutarpeista; sen kautta arvioidaan alustavasti mm. maahanmuuttajan työllistymis-, opiskelu – ja muut kotoutumisvalmiudet sekä kielikoulutuksen ja muiden kotoutumista edistävien toimenpiteiden ja palveluiden tarpeet. **Työ- ja elinkeinotoimisto** käynnistää alkukartoituksen maahanmuuttajalle, joka on työtön ja rekisteröity työnhakijaksi työ- ja elinkeinotoimistoon julkisesta työvoimapalvelusta annetussa laissa (1295/2002) säädetyllä tavalla. **Kunnan sosiaalitoimi** käynnistää alkukartoituksen maahanmuuttajalle, joka saa muuten kuin tilapäisesti toimeentulotuesta annetun lain (1412/1997) mukaista toimeentulotukea.

Alkukartoitus tulee tehdä myös muille kuin edellä mainituille maahanmuuttajille, mikäli he sitä pyytävät ja ovat sen tarpeessa. Alkukartoitus käynnistetään kahden kuukauden kuluessa asiakkuuden alkamisesta tai alkukartoitusta koskevasta pyynnöstä. Nuorten, kotiäitien ja työelämän ulkopuolella olevien asemaan kiinnitetään erityishuomiota. Ylöjärven kaupungin sosiaalitoimi tekee alkukartoituksen *yhteistyössä pääasiallisesti Tampereen maahanmuuttajaneuvonnan kanssa*.

Esimerkkejä alkukartoituksen hyvistä käytännöistä Työ- ja elinkeinoministeriön [julkaisupankissa](#).

2.5. Kotoutumissuunnitelma

Kotoutumissuunnitelma tehdään asiakkaille, joiden alkukartoituksessa todetaan tarvitsevan laajempaa kotoutumissuunnitelmaa. Suunnitelmaa jatketaan alkukartoituksen pohjalta. Kotoutumissuunnitelma on maahanmuuttajan yksilöllinen suunnitelma niistä toimenpiteistä ja palveluista, joiden tarkoituksena on tukea maahanmuuttajan mahdollisuuksia hankkia riittävä suomen tai ruotsin kielen taito sekä muita yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittavia tietoja ja taitoja. Suunnitelmalla edistetään asiakkaan mahdollisuuksia osallistua yhdenvertaisena jäsenenä yhteiskunnan toimintaan. Suunnitelmassa otetaan huomioon myös maahanmuuttajan perheen kotoutumista edistävät ja tukevat toimenpiteet ja palvelut. Kotoutumissuunnitelman kesto on yksilöllinen yleensä 1-3 vuotta. Erityisistä syistä kotoutumisaikaa on mahdollista pidentää viiteen vuoteen saakka.

TE-toimisto laatii kotoutumissuunnitelman henkilölle, joka on rekisteröitynyt työttömäksi työnhakijaksi ja **sosiaalitoimi** maahanmuuttajalle, joka saa muuten kuin tilapäisesti toimeentulotukea.

Maahanmuuttajalla on oikeus kotoutumissuunnitelmaan kolme vuotta ensimmäisen kotikunnan väestötietojärjestelmään merkitsemisestä. Erityistapauksissa, esim. sairauden tai äitiysloman vuoksi, aikaa voidaan pidentää kahdella vuodella.

2.6. Kotoutumistuki

Kotoutumistuki on kotoutumissuunnitelman ajaksi tarkoitettu taloudellinen tuki, joka avulla pyritään parantamaan työelämään ja jatkokoulutukseen hakeutumisen edellytyksiä. Kotoutumistuki **muodostuu** Kelan myöntämästä **työmarkkinatuesta** tai **toimeentulotuesta**. Maahanmuuttajilla ei ole oikeutta työmarkkinatukeen ensimmäisen kolmen vuoden aikana muutoin kuin kotoutumistukena.

Kaavio 1.

*MIGRI = Maahanmuuttovirasto

Lähde: TEM/ELY-keskus

3. LASTEN, NUORTEN JA LAPSIPERHEIDEN PALVELUT

Lasten ja nuorten kotoutumisessa painopisteenä on *ennaltaehkäisevä* työ ja yksilöllinen palvelu. Palveluissa tulisi korostua tiivis yhteistyö lasten vanhempien ja huoltajien sekä muiden lasten kanssa toimivien tahojen kanssa. On myös huomattava, että suomalainen yhteiskunta on monitulkintaisempi kuin aikaisemmin. Nimeltään, ulkonäöltään tai puheutumiseltaan ns. tavallisesta suomalaisesta eroava lapsi tai nuori ei välttämättä ole maahanmuuttaja tai ulkomaalainen.

Jokainen lapsi ja nuori tulisi kohdata yksilönä eikä olettaa, että monikulttuurinen tai –kielinen tausta automaattisesti merkitsee hänen ohjaamisestaan erityiseen maahanmuuttajaryhmään. Kiusaamiseen tulee puuttua kaikissa sen muodoissa, myös internetissä. Opettajan vastuulla on tunnistaa ja puuttua myös rasismiin. Lisätietoja: [Pelastakaa Lapset: Rasisminvastainen työ ja materiaalia](#). Varhaiskasvatuksen merkitys lapsen kotoutumiselle ja myöhemmälle koulumenestykselle on keskeinen.

3.1. Neuvolat

Äitiysneuvolan tehtävänä on huolehtia odottavan perheen ja tulevan lapsen terveyteen ja hyvinvointiin kuuluvista asioista. *Lastenneuvola* tarjoaa asiakkailleen heidän tarpeistaan lähteviä terveyttä ja hyvinvointia tukevia ja ylläpitäviä palveluja. Erityisenä tavoitteena on tukea vanhemmuutta ja perheen omia voimavaroja. Ylöjärvellä on yhteensä kuusi neuvolapistettä, joihin asiakkaat jakautuvat asuinalueen mukaan. Neuvolapalvelut toimivat ajanvarauksella ja ovat perheelle maksuttomia.

Maahanmuuttajaperheisiin sovelletaan normaalia tarkastuksista saatua ohjeistusta huomioiden kulttuurinen tausta ja kielelliset seikat. Tulkkia varattaessa on hyvä tiedustella, onko asiakkaalla toivomusta tulkin sukupuolesta. Lisäksi olisi hyvä huomioida, että tulkin, lääkärin ja terveydenhoitajan ajanvaraukset olisi hyvä tehdä hyvissä ajoin etukäteen ja vastaanotolle varata kaksinkertainen aika normaaliin vastaanottoaikaan nähden. Maahanmuuttajaperheiden kanssa työskentely ja tilanteen valmistelu voi viedä keskimääräistä enemmän aikaa erityisesti maahantulon alkuvaiheessa. Yhteistyö varhaiskasvatuksen ja lastensuojelun kanssa on erityisen tärkeää maahanmuuttajalasten kohdalla.

Haasteena on kotona olevien puolisoitten tavoittaminen sekä sitouttaminen käyttämään neuvolan palveluja. Maahanmuuttajalapsen tarvitsevat nykyistä enemmän tietoa lapsen oikeuksista selkokielellä ja omalla kielellään. Toisaalta vanhemmat tarvitsevat kasvatusta- ja toimintamalleja sekä tukea kasvatukseen. Valtion kotouttamisohjelmassa 2012 - 2015 yhtenä painopisteenä on juuri lasten ja nuorten kotoutuminen.

3.2. Varhaiskasvatus

Ylöjärvellä varhaiskasvatusta järjestetään päiväkodeissa, perhepäivähoidossa ja avoimessa varhaiskasvatuksessa. Varhaiskasvatusta toteutetaan *varhaiskasvatustlain*, *varhaiskasvatussuunnitelman* perusteiden sekä *Ylöjärven varhaiskasvatussuunnitelman* mukaisesti. Vuonna 2020 Ylöjärvellä osallistui noin 2100 lasta kunnalliseen tai yksityiseen varhaiskasvatukseen.

Eri kieli- ja kulttuuritaustaisten lasten varhaiskasvatus järjestetään perheelle lähipalveluna. Varhaiskasvatus on monelle maahan muuttaneelle lapselle ja hänen huoltajalleen ensimmäinen kosketus suomalaiseen yhteiskuntaan ja varhaiskasvatuksella onkin tärkeä rooli perheen kotoutumisessa. Varhaiskasvatuksen työntekijät opastavat mahdollisuuksien mukaan perheitä kunnan palveluihin ja suomalaiseen kulttuuriin. Ylöjärvellä on varhaiskasvatuksen henkilöstölle materiaalia eri kieli- ja kulttuuritaustaisten lasten kanssa työskentelyyn. Lisäksi hyödynnetään valtakunnallista materiaalia.

Varhaiskasvatuksessa tuetaan monipuolisesti vieraskielisten ja monikielisten lasten kielitaidon sekä kieli- ja kulttuuri-identiteettien ja itsetunnon kehittymistä. Lapsen kotikieltä arvostetaan ja huoltajia kannustetaan tukemaan lapsen oman äidinkielen oppimista pohjana suomen kielen oppimiselle. Varhaiskasvatustyöskentelyllä on mahdollisuus konsultoida Suomi toisena kielenä (S2) -ohjauksesta vastaavaa työntekijää. Hän tukee ja ohjaa henkilöstöä S2 -opetuksen suunnittelussa ja toteutuksessa, erityisesti lapsen aloittaessa varhaiskasvatuksessa. Tarvittaessa varhaiskasvatuksen henkilöstö käyttää huoltajien kanssa yhteistyötä tehdessään tulkkia varmistamaan yhdenvertaisen osallistumisen.

3.3. Esiopetus

Lapsi aloittaa maksuttomassa esiopetuksessa sinä vuonna, kun hän täyttää kuusi vuotta eli vuotta ennen oppivelvollisuuden alkamista. Ylöjärvellä esiopetusta järjestetään esiopetusryhmissä, jotka sijaitsevat päiväkodissa tai koululla. Esiopetusta toteutetaan *perusopetuslain*, *esiopetuksen opetussuunnitelman* perusteiden ja *Ylöjärven esiopetussuunnitelman* mukaisesti. Lapsen siirtymistä esiopetuksesta kouluun tuetaan

suunnittelemalla lapsen opinpolkua. Esiopetusvuonna esiopetusryhmät tekevät koulun kanssa yhteistyötä, jonka tavoitteena on lapsen joustava ja turvallinen koulunaloitus. Lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelma tukee lapsen siirtymistä esiopetuksesta kouluun.

Eri kieli- ja kulttuuritaustaisten lasten esiopetus toteutetaan esiopetuksen yhteydessä. Esiopetuksessa tuetaan monipuolisesti vieraskielisten ja monikielisten lasten kielitaidon sekä kieli- ja kulttuuri-identiteettien ja itsetunnon kehittymistä. Lapsen kotikieltä arvostetaan ja huoltajia kannustetaan tukemaan lapsen oman äidinkielen oppimista pohjana suomen kielen oppimiselle. Toiminnassa kiinnitetään huomiota yhdessä tekemiseen ja hyvän, yhteisöllisen ilmapiirin luomiseen ja vahvistamiseen.

Monikielisten lasten opetuksessa hyödynnetään monilukutaitoa ja kielitietoisien opetuksen menetelmiä, joiden avulla tuetaan lapsen yhdenvertaisia oppimismahdollisuuksia. Lapsen kielelliset valmiudet otetaan huomioon esiopetuksen toteutuksessa. Opetuksessa painottuu suomi toisena kielenä opetus ja kulttuuri-identiteetin kehittymisen tukeminen.

Esiopetusryhmillä on mahdollisuus konsultoida Suomi toisena kielenä (S2) -ohjauksesta vastaavaa työntekijää. Hän tukee ja ohjaa henkilöstöä S2 -opetuksen suunnittelussa ja toteutuksessa. Tarvittaessa esiopetuksen henkilöstö käyttää huoltajien kanssa yhteistyötä tehdessään tulkkia varmistamaan yhdenvertaisen osallistumisen.

3.4. Valmistava opetus, perusopetus ja S2- opetus- ja iltapäivätoiminta

Valmistava opetus

Oppilaan muuttaessa Suomeen kaikki peruskouluikäiset eli 7-17 -vuotiaat oppilaat, joiden suomen kielen taito ei riitä perusopetukseen osallistumiseksi, ovat oikeutettuja *valmistavaan opetukseen*. Valmistavassa opetuksessa oppilas tutustuu suomalaiseen kouluun ja kulttuuriin sekä opetusmenetelmiin. Opetuksen tavoitteena on suomen kielen taidon ja oppimisvalmiuksien kehittäminen perusopetukseen riittäviksi. Valmistava opetus on vuosiluokkiin sitomatonta. Opetusta annetaan pienryhmissä, jotka ovat yleensä alle 10 oppilasta. Kun oppilaan suomen kielen taito karttuu, hän voi osallistua perusopetuksen luokkien oppitunnille ns. integraatiotunneilla.

Jokaiselle oppilaalle laaditaan hänen oppimisvalmiuksiaan ja taitojaan vastaava *henkilökohtainen oppimissuunnitelma*. Valmistavan opetuksen aikana kartoitetaan oppilaan oppimisvalmiudet ja erityistarpeet. Kun opetus päättyy, oppilaalle määritetään taitoja ja valmiuksia vastaava luokka-aste. Valmistavaa opetusta ei arvioida numeroilla vaan sanallisella todistuksella. Valmistava opetus kestää yleensä 12 kuukautta, mutta aika on yksilöllisesti joustava. Oppilaat siirtyvät valmistavan opetuksen jälkeen oman oppilasalueensa kouluun Ylöjärvelle. Omassa koulussa oppilaan oppimissuunnitelmaa päivitetään vähintään vuoden verran, mutta tarvittaessa pidempäänkin.

Valmistavaan opetukseen ilmoitaudutaan lomakkeella, joka löytyy Tampereen kaupungin sivuilla. Ylöjärven opetuspäällikkö antaa tarvittaessa lisätietoja tuosta hausta valmistavalle luokalle. Ylöjärven kaupunki maksaa oppilaan kyydityksen siihen kouluun, johon oppilas Tampereella osoitetaan, joko taksikyytinä tai myöntämällä bussilippu.

Perusopetus

Ylöjärven kaupungissa on Ylöjärven pohjoisen alueen oppilaaksi ottoalue, johon kuuluvat Kurun Yhtenäiskoulu, Viljakkalan Yhtenäiskoulu, Mutalan koulu, Takamaan koulu ja Vahannan koulu. Sen lisäksi on keskusta-alueen oppilaaksi ottoalue, johon kuuluvat Kauraslammien koulu, Ylöjärven Yhtenäiskoulu ja Vuorentaustan koulu. Näiden lisäksi on erikseen Siivikkalan koulun alue ja Metsäkylän Yhtenäiskoulun alue.

Maahanmuuttajaoppilaiden opetus ja vastuu heidän kielenoppimisestaan kuuluu jokaiselle opettajalle, ei vain yksittäisille S2-opettajille tai erityisopettajille.

Kodin ja koulun yhteistyö erityisesti alkuvaiheessa vaatii panostusta. Syrjäytymisen ehkäisemiseksi maahanmuuttajaoppilas ja hänen perheensä tarvitsevat riittävästi ohjausta koulujärjestelmästä, perusopetuksen ja kouluyksikön tavoitteista, mutta eri näkökulmasta kuin suomalaiset oppilaat ja vanhemmat, joille koulumaailma on jo tuttu.

Ylöjärven kaupungin kouluissa on verrattain vähän oppilaita eri kieli- ja kulttuuriryhmistä. Näin ollen on huomattava, että jokaisen oppilaan kohdalla tilanne mietitään tapauskohtaisesti. Joitakin lähtökohtia on kuitenkin sovittu myös yhteisesti.

3.5. Oman äidinkielen ja uskonnon opetus

Maahanmuuttajien äidinkielen opetus on perusopetusta täydentävää opetusta. Se ei ole *perusopetuslain* 12 §:n mukaista opetusta, vaan sitä opetetaan erillisen valtionavustuksen turvin. Erillistä valtionavustusta ja sen hakemista koskeva tiedote lähetetään vuosittain kuntiin.

Äidinkielen opetuksella voidaan tukea oppilaan persoonallisuuden kehitystä, ja hänellä on oppitunneilla mahdollisuus tuntea yhteenkuuluvaisuutta omaan kulttuuriryhmäänsä. Hän saa tietoja oman kulttuurinsa keskeisistä asioista. Oman kulttuurin säilyttäminen vahvistaa oppilaan identiteettiä ja henkistä tasapainoa. Oman taustakulttuurin tuntemisen ja arvostamisen myötä on helpompi oppia arvostamaan myös muita kulttuureja.

Opetus tuo tasapainoa oppilaan elämään, koska opetus luo siltaa oman kulttuurin ja suomalaisen kulttuurin välille. Oman äidinkielen opetus edistää parhaimmillaan oppilaan kasvamista monikulttuurisuuteen ja kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan. Työelämässä tarvitaan tulevaisuudessa yhä enenevässä määrin kielitaitoista työvoimaa. Myös perusopetuksen jälkeen lukiossa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa nuoren on periaatteessa mahdollista jatkaa oman äidinkielen opiskelua.

Oppilaalle voidaan harkinnanvaraisesti järjestää kotikielen opetusta. Kieliopetus voidaan järjestää verkko-opetuksena tai lähiopetuksena. Ylöjärven kaupunki ei järjestä tällä hetkellä oman äidinkielen opetusta.

Uskonnon opetus

Muihin kuin evankelis-luterilaisiin tai ortodoksiin uskonnollisiin yhdyskuntiin kuuluvalla vähintään kolmelle oppilaalle, jotka eivät osallistu koulussa järjestettävään uskonnonopetukseen, järjestetään heidän oman uskontonsa opetusta, jos heidän huoltajansa sitä pyytävät. Jos oppilas kuuluu useampaan kuin yhteen uskonnolliseen yhdyskuntaan, oppilaan huoltaja päättää, minkä uskonnon opetukseen oppilas osallistuu.

Uskonnollisiin yhdyskuntiin kuulumattomalle oppilaalle, joka ei osallistu uskonnonopetukseen, opetetaan elämäkatsomustietoa. Uskonnolliseen yhdyskuntaan kuuluvalla oppilaalle, jolle ei järjestetä hänen oman uskontonsa opetusta, opetetaan huoltajan pyynnöstä elämäkatsomustietoa. Perusopetuksen järjestäjän tulee järjestää elämäkatsomustiedon opetusta, jos opetukseen oikeutettuja oppilaita on vähintään kolme.

Uskonnolliseen yhdyskuntaan kuulumaton oppilas voi huoltajan pyynnöstä osallistua myös sellaiseen perusopetuksen järjestäjän järjestämään uskonnon opetukseen, joka oppilaan saaman kasvatuksen ja kulttuuritaustan perusteella ilmeisesti vastaa hänen uskonnollista katsomustaan.

Ylöjärvellä harvinaisemmat uskonnot ostetaan verkko-opetuksena. Koulunkäynninohjaaja valvoo oppilasta verkko-opetuksen aikana.

S2-opetus

Suomi toisena kielenä opetus on määritelty opetussuunnitelmassa ja jokaisen oppilaan kohdalla tarkemmat opetusjärjestelyt tehdään yksilöllisesti.

S2-oppimäärä on äidinkieli ja kirjallisuus –oppiaineen oppimäärä, jonka laajuudesta päättää koulu. Suomi toisena kielenä (S2) –opetuksen keskeisenä tehtävänä on kehittää kokonaisvaltaisesti oppilaan suomen kielen taitoa ja kielellistä tietoisuutta niin, että hän pystyy opiskelemaan suomen kielellä ja toimimaan suomenkielisessä yhteisössä. S2-opetus tukee oman äidinkielen kehittymisen kanssa oppilaan toiminnallista kaksikielisyyttä. Jos oppilas opiskelee S2-oppimäärää, edetään oppilaan yksilöllisissä tavoitteissa S2-opetussuunnitelman mukaisesti, vaikka oppilas saisikin opetuksen kokonaan tai osittain suomi äidinkielenä –oppitunneilla.

Suomen kieli on oppilaalle sekä oppimisen kohde, että sen väline. Oppimäärän opetuksen tehtävänä on kehittää oppilaan suomen kielen taitoa myös muiden oppiaineiden sisältöjen, käsitteiden ja sanaston oppimisen kautta.

S2-opetuksen tavoitteiden ja sisältöjen määrittelyn lähtökohtana on oppilaan suomen kielen taito. Opetuksessa edetään oppilaan kulloisenkin tieto- ja taitotason mukaisesti ja opetusta eriytetään tarvittaessa. Opetussuunnitelma lähtee siitä, että oppilas on saanut perusopetukseen valmistavaa opetusta tai hänellä on sitä vastaavat kielelliset valmiudet.

Iltapäivätoiminta

Iltapäivätoimintaa järjestetään Ylöjärven kaupungin perusopetuksessa oleville 1. ja 2. luokan oppilaille ja erityisen tuen päätöksen saaneille oppilaille, pääsääntöisesti kolmanteen luokkaan saakka. Iltapäivätoiminta pitää pienestä koululaisesta huolta koulupäivän jälkeen.

Koululainen voi osallistua aikuisen ohjauksessa monipuoliseen, virkistävään toimintaan tutussa ja turvallisessa ympäristössä. Koululainen voi osallistua aikuisen ohjauksessa monipuoliseen, virkistävään toimintaan tutussa ja turvallisessa ympäristössä. Kiireisen koulutyön jälkeen on mahdollisuus myös rauhoittua ja levätä.

Kuukausimaksuun sisältyy välipala.

Haku koululaisten iltapäivätoimintaan tapahtuu Wilman kautta Hakemukset ja päätökset -välilehdeltä.

3.6. Toisen asteen koulutus

Perusopetuksen oppimäärän suoritettuaan oppilaan tulee hakeutua *toisen asteen koulutukseen* (laajennettu oppivelvollisuus).

Ylöjärvellä toimii koulutuskeskus Valo, joka yhdistää poikkeuksellisella tavalla lukion, ammattiopiston, aikuiskoulutuksen sekä yrittäjyysopinnot saman katon alle. Tampereen seudun ammattiopisto Tredu tarjoaa Valossa ammatilliset perustutkinnot seuraavilta aloilta: auto-, kone- ja metalli, sosiaali- ja terveys sekä liiketalous. Valossa toimivat myös Ylöjärven lisäopetus (kymppiluokka) sekä Tampereen seudun työväenopiston Ylöjärven toimisto ja osa opetusta.

Laajennettu oppivelvollisuus pakottaa nuoren hakeutumaan toiseen asteen koulutukseen peruskoulun päättymisen jälkeen. Lisätietoja osoitteesta: <https://minedu.fi/kysymyksiä-ja-vastauksia-oppivelvollisuudesta>

Lisäksi Ylöjärven lukio tekee yhteistyötä peruskoulun lisäopetuksen kanssa erityisesti suomen kielen ja vieraan kielen perustaitojen kehittämisessä. Lukion opiskelija, jonka tausta on maahanmuuttaja voi saada räätälöityä opetusta lisäopetuksen puolelta. Tämä opetus tukee opiskelijan perustaitoja suhteessa lukio-opintoihin.

Maahanmuuttajille suunnattuja palveluja Tredulla on lukuisia, mm. maahanmuuttajien ammatilliseen peruskoulutukseen valmistavaa koulutusta sekä maahanmuuttajien jatko-opintoihin valmentavaa koulutusta. Lisätietoja erilaisista maahanmuuttajakoulutuksista löytyy [Tredun koulutussivuilta](#).

3.7. Nuorisotyö

Nuorisotyö on *ennaltaehkäisevää matalan kynnyksen* palvelua. Tavoitteena on kuulla nuoria ja kehittää tarjottuja toimintoja nuorten toiveiden mukaisesti. Yhteistyökumppaneina toimivat mm. koulujen opettajat, kuraattorit ja terveydenhoitajat sekä sosiaalityöntekijät.

Nuorisopalveluiden työmuotoja ovat nuorisotilatyö, kulttuurinen nuorisotyö, kouluyhteistyö (kouluyhteisöohjaajat), osallisuus, loma-ajantoiminnot, digitaalinen nuorisotyö, liikkuva nuorisotyö sekä erityisnuorisotyö. Töitä tehdään niin ryhmien, yksilöiden kuin perheidenkin kanssa. Nuorisopalveluilla ei ole tällä hetkellä kohdennettua toimintaa maahanmuuttajille, mutta maahanmuuttajat ovat tervetulleita kaikkiin toimintoihin ja palveluihin, joita nuorisopalvelut tarjoavat.

Nuorisopalveluilla on kuusi nuorisotilaa, jotka sijoittuvat eri puolille kaupunkia. Lisäksi yksi tila toimii vanhempainyhdistyksen voimin. Kaikilla nuorisotiloilla on aina kaksi ohjaajaa paikalla.

4. AIKUISTEN PALVELUT

4.1. Maahanmuuttajien työllistyminen

Suomeen ulkomailta suuntautuva muutto on viime vuosina sekä monipuolistunut että ollut huomattavassa kasvussa. Maahanmuuton syyt ovat monipuolistuneet verrattuna 1990- lukuun, jolloin maahanmuutto perustui pääasiassa humanitäärisiin syihin. Nykyisin Suomeen muutetaan entistä enemmän perhesiteen, työn ja opiskelun perusteella. Muuttuvan tilanteen myötä monikulttuurisuus ja monikielisyys tulevat yhä suuremmassa määrin osaksi suomalaista yhteiskuntaa ja työelämää.

Maahanmuuttajat ovat potentiaalista työvoimaa yrityksille ja työ on yksi kotoutumisen kannalta tärkeimmistä seikoista. Työn kautta sosiaaliset kontaktit kantaväestöön mahdollistuvat ja henkilön kielitaito karttuu. Yrityksillä on monesti korkea kynnys rekrytoida maahanmuuttajia. Syyksi mainitaan usein puutteellinen kielitaito. Maahanmuuttajien työttömyysaste on keskimäärin yli kaksinkertainen kantaväestöön verrattuna. Hallitusohjelman kirjauksen mukaan maahanmuuttajien työttömyys tulee puolittaa. Se ei tapahdu ilman erityisiä toimenpiteitä ja uusia näkökulmia.

Maahanmuuttajien työttömyyden hoitoa ja työllistämistä on paljon argumentoitu työvoiman tarjontalähtöisesti. Tulevaisuudessa tehokkaampaa olisi valita fokuksiksi työvoiman kysyntä, johon työorganisaatioiden rekrytoinnit pohjautuvat. Rekrytoinnissa on asetettu ydinosaamisen osaamis- ja toimintakykyvaatimukset, joiden

selvittäminen on merkittävä osa onnistunutta rekrytointia. Maahanmuuttajien työllistymisen kannalta on olennaista tunnistaa nämä tekijät kussakin rekrytointitilanteessa. Sellaisissa tapauksissa, joissa työorganisaatio tarvitsee etenkin kielitaitoa, toisen maan kulttuurin tai toimintaympäristön tuntemusta, kontakteja vientimaihin, uudenlaista osaamista, asiakaspalvelun erityistaitoja, hyvää motivaatiota jne. saattaa olla hyvinkin perusteltua katsoa rekrytoinnissa erityisen tarkkaan maahanmuuttajan osaamisprofiilia.

Ylöjärvellä toimii lukuisia vientiyrityksiä ja Tampereen kaupunkiseutu on kansainvälisesti vetovoimainen ympäristö. Uusia näkökulmia maahanmuuttajien työllistymiskysymyksiin olisi hyvä käsitellä myös Yritys-Suomen toimijoiden kesken. Yritys-Suomi on konsepti jossa elinkeinoelämän kehittäjä- ja tukiorganisaatiot (mm. TE-palvelut, kuntien kehittämisyhtiöt, TEM-konsernin yritystukiorganisaatiot jne.) tuottavat erilaisia yrityspalveluja yhteisen sopimuksen mukaisesti. Myös Ylöjärvi kuuluu Tampereen kaupunkiseudun kautta Yritys-Suomen kumppaneihin.

4.2. Työvoimapalvelut ja kotouttamiskoulutus

TE-palveluissa *kotoutumislaki* tarkoittaa käytännössä maahanmuuttaja-asiakkaan kielitaidon, työelämävalmiuksien ja ammatillisen osaamisen kasvun tukemista työvoimapolitiittisin toimenpitein. TE-toimisto työskentelee kotoutumisen edistämiseksi paitsi asiakastasolla, myös yhteistyössä kuntien, elinkeinoelämän, järjestöjen, kouluttajien ja muiden tahojen kanssa luoden edellytyksiä yksilölliselle kotoutumisprosessille. Kotoutumisprosessi onkin nähtävä vahvasti kaikkien yhteiskuntalohkojen konkreettisena yhteistyönä ja kuntatasolla sillä on kytkennät myös elinkeino-, koulutus- ja osaamisasioihin.

Ylöjärvi osallistuu 1.3.2021 alkavaan kuntakokeiluun työllisyyspalveluiden osalta. Pirkanmaalla maahanmuuttajien kotoutumis- ja työllisyyspalvelut hoidetaan 1.3.2021 alkaen keskitetysti Maahanmuuttajien kansainvälisessä osaamiskeskuksessa, Rautatienkatu 10, 33100 Tampere. Osaamiskeskuksessa on käytettävissä myös maahanmuuttajainfo Mainion palvelut.

Asiakkaat saavat jatkossa yhden luukun periaatteella palvelut koulutussuunnittelun, työllisyyspalvelun ja ammatillisen ohjauksen osalta.

Kotoutumisen aikana TE-palveluiden tehtäviin kuuluu kotoutumislain piirissä olevien asiakkaiden henkilökohtainen ohjaustyö, asiakkaan motivointi sekä yksilöllisen kotoutumissuunnitelman laadinta ja toteutuksen tukeminen ja seuranta suhteessa työllistymiseen. Kotoutumisajan päättymisen jälkeen maahanmuuttajien asiointi työllisyysasioissa tapahtuu normaalisti Te-palveluissa tai kotikunnassa.

Palvelut tuotetaan samoilla periaatteilla kuin kantasuomalaistenkin palvelut; vaikka maahanmuuttajatausta voi vaikuttaa henkilön palvelutarpeeseen, palvelut määrittyvät pääosin samojen tarpeiden pohjalta kuin kantasuomalaisilla. Kotoutujalla on velvollisuus osallistua toimenpiteisiin samoin kuin kantaväestölläkin. Viranomaisilla on velvollisuus tarjota aktiivisesti toimenpiteitä määrärahojen rajoissa.

Maahanmuuttajille, jotka ovat *työttömiä työnhakijoita*, tehdään **alkukartoitus** (ks. luku 2.4.) sekä **kotoutumissuunnitelma** (ks. luku 2.5.). Kun kotoutumissuunnitelma on tehty, järjestetään *kotoutumiskoulutuksena* oppivelvollisuusiän ylittäneelle maahanmuuttajalle suomen tai ruotsin kielen opetusta ja tarvittaessa luku- ja kirjoitustaidon opetusta sekä muuta opetusta, joka edistää työelämään ja jatkokoulutukseen pääsyä sekä yhteiskunnallisia, kulttuurisia ja elämänhallintaan liittyviä valmiuksia.

Kotoutumiskoulutukseen voi sisältyä myös aikaisemmin hankitun osaamisen tunnistamista ja tutkinnon tunnustamista sekä ammatillista suunnittelua ja uraohjausta. Kielellisenä tavoitteena on, että maahanmuuttaja saavuttaa toimivan peruskielitaidon. Kotoutumiskoulutusta järjestävät kunnat, TE-toimistot ja monet oppilaitokset. Ylöjärven osalta suurin osa koulutuksista tapahtuu Tampereella.

Kotoutumiskoulutus toteutetaan pääsääntöisesti työvoimapolitiittisena aikuiskoulutuksena, mutta se voidaan toteuttaa myös **omaehtoisena opiskeluna**. Opiskelijat voivat hakeutua omaehtoiseen opiskeluun oman harkintansa mukaan, mutta opiskelusta on kuitenkin sovittava TE-toimiston kanssa kotoutumissuunnitelmassa ennen opintojen aloittamista, jos opiskelu tapahtuu kotouttamistuella.

Kotoutumista tukevien toimenpiteiden ja palvelujen tuottajalla, jonka asiakkaaksi maahanmuuttaja ohjataan, on oikeus saada maksutta ja salassapitosäännösten estämättä työ- ja elinkeinotoimistolta ja kunnan viranomaiselta koulutuksen järjestämiseksi välttämättömät tiedot. Työvoimapolitiittinen kotoutumiskoulutus annetaan Opetushallituksen antamien **Aikuisten maahanmuuttajien kotoutumiskoulutuksen opetussuunnitelman** perusteiden mukaisesti.

TE-toimisto käyttää Pirkanmaalla kotoutumiskoulutukseen ohjaamisessa **Koulutusportti**järjestelmää. Koulutusportista löytyvät tiedot kotoutumiskoulutuksista sekä kotoutujista, ja sieltä käsin voidaan myös hoitaa koulutuksen aikaisia käytännön asiakas- ja koulutustietoihin liittyviä asioita. Koulutusporttia käytetään sekä alkukartoituksessa että kotoutumispalveluissa.

4.3. Työllisyys- ja kuntouttavat palvelut

Ylöjärven työllisyyspalveluiden toiminnan tavoitteena on tukea työllistymistä eri palveluilla kohti avoimia työmarkkinoita. Työllisyyspalveluiden asiakkaaksi hakeudutaan pääasiassa Te-toimiston ja kaupungin sosiaalipalveluiden kautta. **Ylöjärvi osallistuu 1.3.2021 alkavaan kuntakokeiluun** työllisyyspalveluiden osalta. Kokeilu perustuu eduskunnan hyväksymään lakiin työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta ja se päättyy 30.6.2023. Pirkanmaan työllisyyden kuntakokeilussa osa ylöjärveläisistä työttömistä työnhakijoista siirtyy TE-toimistosta Ylöjärven kaupungin asiakkaiksi. Kokeilussa kotikunta vastaa TE-palveluiden eli julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden tarjoamisesta asiakkailleen.

Kotoutumisajalla olevien maahanmuuttajien palvelusta vastaa keskitetysti Pirkanmaan kokeilualueella Tampereen kansainvälisen osaamisen palvelut. Kotoutumisajan päättymisen jälkeen maahanmuuttajien asiointi tapahtuu omassa kotikunnassa. Myös kaikki vieraskieliset asioivat omassa kotikunnassaan.

Kaupungin palkkatuettu työ, työkokeilu, kuntouttava työtoiminta, kaupungin omaehtoinen kuntoutus, etsivä nuorisotyö sekä työvoiman palvelukeskus on keskitetty työllisyyspalveluihin. Työvalmennuskeskus Valpro sijaitsee Elovainiolla osoitteessa Toimintatie 4. Keskuksessa toimivat työllisyyspalveluiden työpajat: alihankinta, kädentaidot, puu- ja entisöinti, ompelimo, Reimari, starttipaja, ja verstaat. Asiakkaat työskentelevät työpajoilla palkkatuetussa työssä, kuntouttavassa työtoiminnassa tai omaehtoisessa kuntoutuksessa.

Kuntouttavissa palveluissa on n. 200 -300 asiakasta vuosittain. Kuntouttaviin palveluihin hakeudutaan TE-toimiston tai kaupungin sosiaali- ja terveystoimen kautta. Kuntouttavien palveluiden jatkosijoittumisen määrittelee yksilöllinen kuntoutussuunnitelma.

Tuettu palkkatyö, työkokeilu, kuntouttava työtoiminta ja sosiaalinen kuntoutus edellyttävät suomen kielen osaamista. Palveluiden piiriin pääsemiselle on myös muita kriteerejä, jotka ovat samoja sekä maahanmuuttajille, että kantaväestölle.

Kuntouttava työtoiminta

Kuntouttavan työtoiminnan lakiin on tehty muutoksia, jotka vahvistavat asiakkaan oikeutta hyvään sosiaalihuoltoon. Lakimuutokset ovat tulleet voimaan 1.1.2021.

Muutosten tarkoitus on varmistaa, että kuntouttavaan työtoimintaan ohjautuvat ne pitkään työttömänä olleet henkilöt, jotka tarvitsevat sosiaalihuollon tukea osana palveluprosessiaan. Lain mukaan aina ensin on selvitettävä mahdollisuus tarjota henkilölle työtä tai TE-palveluita. Vasta jos henkilö ei työ- ja toimintakyvyn rajoitusten vuoksi voi osallistua TE-palveluihin tai työhön, aktivointisuunnitelmaan sisällytetään kuntouttava työtoiminta. Kuntouttava työtoiminta on toissijainen palvelu TE-palveluihin nähden. Tämä ei muutu uudistuksessa.

Kuntouttavan työtoiminnan sisältö määritellään jatkossa laissa. Palvelukokonaisuuteen kuuluu henkilön elämänhallintaa sekä työ- ja toimintakykyä edistäviä palveluita. Säännöksessä edellytetään, että palveluun sisältyy aina henkilön tarvitsema tuki ja ohjaus. Lisäksi kuntouttavan työtoiminnan järjestämisestä ja tuottamisesta säädetään nykyistä tarkemmin.

Aktivointisuunnitelmaan tai monialaiseen työllistymissuunnitelmaan on kirjattava asiakkaalle annettava tuki ja ohjaus kuntouttavan työtoiminnan aikana sekä toiminnan tavoite.

4.4. Yrityspalvelu Oy

Ylöjärven Yrityspalvelu Oy on vuonna 1998 perustettu yhtiö, jonka tehtävänä on kehittää Ylöjärven elinkeinotoimintaa. Yhtiön palveluksessa on kaksi vakituista työntekijää. Ylöjärven Yrityspalvelu Oy hoitaa Ylöjärven kaupungin elinkeinotoimen tehtäviä. Se tarjoaa sekä toimiville että aloittaville yrityksille laaja-alaisia palveluita. Yrityspalvelun toimisto sijaitsee Ylöjärven kaupungintalossa. Toiminnan painopistealueita ovat:

- aktiivinen rooli tontti- ja toimitilapolitiikassa
- uusien ja olemassa olevien yritysten kehittämistyössä mukana oleminen
- uusyrityskeskus Ensimetrin kautta aloittavien yritysten neuvonta
- yrittäjyyden edistäminen ja yrittäjyyskasvatuksen kehittäminen
- kaupungin yrittäjyysilmaston pitäminen avoimena ja luottamuksellisena
- kaupungin markkinoinnin toteuttaminen
- seutuyhteistyön toteuttaminen elinkeinotoimeen liittyvien tehtävien osalta

5. KAIKILLE IKÄRYHMILLE YHTEISIÄ PALVELUJA

Sosiaali- ja terveyspalvelut ovat tasavertaisesti kaikkien kotikuntalain (1994/201) mukaisesti kunnassa asuvien käytettävissä ja saatavissa. Henkilökunnan on asiakastyössään otettava huomioon asiakkaiden kulttuurierot sekä avattava laajemmin palvelujärjestelmää. Yhdenvertaisen palvelun takaamiseksi asiakastilanteissa käytetään tulkkia (ks. kohta 2.3.). Etenkin alkuvaiheessa tämä on tärkeää, jotta asiakkaalle voidaan selvittää hänen etuutensa, oikeutensa ja velvollisuutensa.

5.1. Sosiaalipalvelut

Perussosiaalityön tehtävänä on järjestää sosiaalityön palvelut tarvittaessa kaikille maahanmuuttajille. Virkamiesten keskeinen tehtävä on osallistua työvoimaviranomaisten ja maahanmuuttajien kanssa alkukartoitusten ja kotoutumissuunnitelmien laadintaan. Sosiaalityö pyrkii huomioimaan henkilön tarpeet ja resurssit kokonaisvaltaisesti. Työntekijä etsii yhdessä asiakkaan kanssa ratkaisuja ongelmiin keskustelemalla ja järjestämällä erilaisia palveluja. Tavoitteena on asiakkaan elämänhallinta, osallisuuden vahvistaminen ja

omatoimisuus. Sosiaalityön työvälineinä ovat säännölliset yksilö- ja perhetapaamiset sekä yhteistyö eri hallintokuntien ja muiden yhteistyötahojen kuten kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.

Sosiaalityö vastaa taloudellisen tuen (toimeentulotuki, 1.1.2017 alkaen täydentävä ja ehkäisevä toimeentulotuki perustoimeentulotuen myöntämisen siirtyessä Kelan vastuulle) neuvonnasta ja ohjauksesta sekä tuen myöntämisestä. Oikeus toimeentulotukeen koskee Suomessa tilapäisesti oleskelevaa ulkomaalaista sekä kotikunnan saanutta Suomessa vakinaisesti asuvaa maahanmuuttajaa.

Perheiden tueksi voidaan järjestää myös perhetyötä, jonka avulla voidaan vahvistaa perheiden arjen sujumista, vanhemmuutta ja lasten kasvatusta.

Maahanmuuttajissa on henkilöitä, joita ei voida kotouttaa tavanomaisen työvoimakoulutuksen tai muun osallistumisen avulla. Heitä ovat 65 vuotta täyttäneet, aktiivielämänsä muualla eläneet ja täysin kouluttamattomat maahanmuuttajat sekä pitkäaikaissairaat ja vammaiset maahanmuuttajat.

Pysyvästi työelämän ulkopuolelle jäävien erityisryhmien kotouttamisen tavoitteena on ohjata ja neuvoa arkielämässä selviytymiseksi, opettaa suomen kielen alkeita, kuntouttaa omatoimisuuden lisäämiseksi, järjestää sopeutumisvalmennuskursseja, opastaa sosiaalipalveluiden käyttämisessä ja tutustuttaa suomalaisiin. Erityisryhmien kotouttamisessa eri toimijoiden yhteensovittamisvastuu on sosiaali- ja terveystoimella. Myös Kelalla on tärkeä rooli näiden ryhmien kotouttamisessa ja rahoittamisessa. Toimenpiteiden järjestämisessä tulee tehdä yhteistyötä 3. sektorin kanssa.

Hyödyllisiä linkkejä:

<http://www.vaestoliitto.fi/monikulttuurisuus/> <http://www.tukikeskushilma.fi/>

[Turvapaikanhakijat lastensuojelun asiakkaina](#)

[Vammaisen maahanmuuttajan palveluopas](#)

5.2. Terveyspalvelut

Turvapaikanhakijoiden terveydenhuollosta huolehtii vastaanottokeskuksen hoitohenkilökunta ja lääkärit, jotka tekevät alkuvaiheen terveystarkastukset ja ohjelmoivat tarvittavat laboratoriotarkastukset jne. Turvapaikanhakijat eivät voi käyttää kunnallisia terveyspalveluja, paitsi silloin kun kyse on päivystysluonteisesta asiasta. Oleskeluoikeuden saatuaan turvapaikanhakija siirtyy sen kunnan terveyspalvelujen piiriin mihin hän muuttaa. Hänelle kuuluvat samat terveyspalvelut kuin muillekin kunnan asukkaille.

Kiintiöpakolaiset ovat heti maahan tullessaan kunnan asukkaita. Alkuvaiheen tarkastukset tehdään terveysaseman hoitajan toimesta. Maahanmuuttajille tehdään perusteellinen terveystarkastus maahan tullessaan. Tarkastuksessa pyritään löytämään mahdolliset perussairaudet, varmistetaan rokotussuoja ja seulotaan tarttuvat taudit. Lisäksi maahanmuuttajalle kerrotaan terveydenhuoltojärjestelmästä sekä siitä, mihin tahoon missäkin terveyteen liittyvässä asiassa on hyvä ottaa yhteyttä. *Tarvittaessa arvioidaan asiakkaan erityisen tuen tarpeet.* Alkutarkastuksen jälkeen terveyspalvelut toimivat kuten muillakin kuntalaisilla.

Muut maahanmuuttajat kuten esimerkiksi työn tai perhesiteiden vuoksi paikkakunnalle muuttavat tulevat yleensä terveydenhuoltohenkilöstön asiakkaiksi vasta siinä vaiheessa, kun he tarvitsevat terveyspalveluja. Tälle ryhmälle ei tehdä varsinaisia maahantulotarkastuksia, mutta erilaisten terveysongelmien ilmaantuessa terveydenhuoltohenkilöstön olisi hyvä muistaa ottaa huomioon asiakkaan lähtömaan terveystilanne. Tärkeää on myös huomioida, että rokotussuoja tällä ryhmällä saattaa olla puutteellinen. Lasten rokotukset hoidetaan

kuntoon lastenneuvolan ja kouluterveydenhuollon toimesta, mutta myös aikuisten rokotukset laitetaan ajan tasalle.

Maahanmuuttajien kanssa asioidessa on hyvä huomioida vieraan kielen ja kulttuurin aiheuttamat vaikutukset. Asioihin perehtyminen ja tilanteen selvittely vievät monesti enemmän aikaa. Asiakkaalle suomalaisen terveydenhuoltojärjestelmän eri käytännöt saattavat olla täysin vieraita. Ohjauksen pitää olla perusteellisempaa ja itsestään selvältäkin tuntuvat asiat pitää muistaa huomioida ja selvittää asiakkaalle. Tulkin käyttö on tärkeää vielä vuosia maahantulon jälkeen, jotta asiat varmasti tulevat ymmärretyiksi. Lähetettä erikoissairaanhoidon tehtäessä tulee mainita asiakkaan äidinkieli sekä muistuttaa tulkin tarpeesta. Tulkkia tilatessa on huomioitava, tarvitaanko tulkiksi mies vai nainen.

Hyödyllisiä linkkejä: [Terveyttä ja hyvinvointia maahanmuuttajille - THL](#)

5.3. Asuminen

Maahanmuuttajien asumista tuetaan tarvittaessa kotoutumisvaiheessa antamalla heille perustietoa asumisesta Suomessa sekä lähiohjausta talon järjestyssääntöjen sekä asumiskulttuurin ohjaamisessa. Suomen Pakolaisavun Kotilo-projektilla on kattava, vapaasti käytettävissä oleva asumiseen liittyvä monikielinen materiaalipankki, joka sisältää mm. helppolukuisen Asumispakki-oppaan, jonka kuvat ja tekstit auttavat asumiseen liittyvien käytännön ongelmien ratkaisemisessa. Kotilo-projektin työntekijä on mahdollista kutsua pitämään ryhmille infotilaisuuksia asumisesta Suomessa. Projekti välittää myös naapuruussovittelijoita ongelmatilanteiden ratkaisemiseksi.

<http://pakolaisapu.fi/asumisen-oppaat/>

Ylöjärven kaupunki tarjoaa useita vaihtoehtoja asumiseen: tontteja, vuokra-asuntoja, asumisoikeusasuntoja sekä osaomistusasuntoja. Kunta-asunnoilla (KAS) on Ylöjärvellä runsaasti erikokoisia vuokra-asuntoja. Tarjolla on pääosin kerros- ja rivitalokaksioita ja -kolmioita. Vuokra-taso on jonkin verran edullisempi kuin Tampereella ja huomattavasti edullisempi kuin pääkaupunkiseudulla.

5.4. Vapaa-aika

Ylöjärven *liikuntapalvelut* tarjoaa asukkailleen monipuoliset liikuntapaikat sekä laadukasta ohjattua toimintaa. Liikuntapalvelut tekevät myös tiivistä yhteistyötä paikallisten seurojen ja yhdistysten kanssa.

Kulttuuripalvelut järjestävät kaupunkilaisille lukuisia kulttuuritapahtumia ympäri vuoden. Mukana on useita tapahtumia, jossa suomen kielen taito ei ole välttämätöntä ja esimerkiksi lapsille suunnatut esitykset voivat olla ensikosketus kodin ulkopuoliseen kulttuuritarjontaan. Kulttuuripalvelut neuvovat kaupunkilaisia löytämään sopivan harrastuksen kaupungin omasta tarjonnasta sekä kolmannen sektorin tarjonnasta.

Taiteen perusopetusta annetaan ensisijaisesti lapsille ja nuorille kuvataiteessa, musiikissa, tanssissa sekä käsityössä. Kuvataiteessa ja musiikissa opetuksen järjestää kaupunki, tanssitaiteessa balettikoulu Hannele Suomalainen. Yhteystiedot löytyvät Ylöjärven nettisivuilta. Kaikki liikunta- ja kulttuuritapahtumat / -palvelut ovat avoimina kaikille Ylöjärveläisille.

Ylöjärven *pääkirjasto Leijassa* maahanmuuttajille kohdennettuja palveluja ovat Helsingin monikielisestä kirjastosta tilatut erikieliset siirtokokoelmat. Kirjastossa on myös tarjolla runsaasti ulkomaalaisille suunnattuja suomen kielen oppikirjoja ja ulkomaisten sanomalehtien näköislehtien lukemiseen tarkoitettu verkkopalvelu Library Pressdisplay. Kirjaston oman vieraskielisen aineiston pääpaino on englanninkielisessä kirjallisuudessa.

Kirjastoissa pyritään edistämään maahanmuuttajien kotoutumista tarjoamalla julkinen tila luku- ja työhuoneineen sekä asiakaspääteineen, opastamalla kirjaston käytössä ja verkkoasioinnissa sekä hankkimalla tilanteen mukaan erikielistä aineistoa omiin kokoelmiin tai siirtolainana.

5.5. Kolmannen sektorin toimijat

Kolmannella sektorilla tarkoitetaan *vapaaehtoissektoria*, joka on toimijana julkisen hallinnon sekä yksityisen sektorin rinnalla. Kolmas sektori käsittää *järjestöt, yhdistykset ja seurat*.

Harrastustoiminnan lisäksi järjestöt tarjoavat koulutusta ja kursseja. Kolmannen sektorin toimijoilla on merkittävä rooli kotoutumisen edistämässä, sillä järjestöillä on usein viranomaisia paremmat mahdollisuuden tarjota *vertaistukea* mm. syrjäytymisvaarassa oleville. Maahanmuuttajilla on myös usein omia yhdistyksiä ja järjestöjä, joiden vertaistuellisella toiminnalla on luonnollisesti suuri rooli integroitumisessa. Kolmannen sektorin kotouttamistyö on usein ruohonjuuritason työtä, joka edistää maahanmuuttajien kotoutumista arkielämään ja vapaa-aikaan liittyvissä asioissa. Kunnan olisikin hyvä tehdä yhteistyötä kolmannen sektorin toimijoiden sekä seurakunnan kanssa, parhaan mahdollisen tuloksen saavuttamiseksi kotouttamistyössä.

Ylöjärvellä toimii lukuisia seuroja ja yhdistyksiä. Tarkempia tietoja ja linkkejä toimijoiden nettisivuille löytyy osoitteesta: <http://www.ylojarvi.fi/yhdistykset-ja-seurat>

5.6. Seurakunta

Ylöjärven seurakunta on järjestänyt maahanmuuttajanaisille kerhotoimintaa useiden vuosien ajan. Ryhmään voi ottaa myös lapset mukaan. Lisäksi seurakunnalla on monikulttuurinen nuortenryhmä tytöille sekä kansainvälinen miesten ryhmä. Kaikki kerhot kokoontuvat kerran viikossa. Kerhojen lisäksi maahanmuuttajille on tarjolla retkiä ja leiripäiviä. Lisätietoja monikulttuurisesta työstä: lähetys- ja kansainvälisen työn sihteeri Jaana Skyttä puh. 044 7868 094 / <http://www.ylojarvenseurakunta.fi>

6. MONIALAINEN YHTEISTYÖ

Kotoutumista edistävän lain mukaisten tehtävien hoitamista varten saadut tiedot ja asiakirjat on pidettävä salassa siten kuin viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään. Kuitenkin työ- ja elinkeinoministeriöllä (TEM), aluehallintovirastolla (AVI), elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella (ELY), työ- ja elinkeinotoimistolla (TE-toimistot), kunnan viranomaisella sekä Kansaneläkelaitoksella (KELA) on oikeus saada maksutta ja salassapitosäännösten estämättä kotoutumista edistävän lain lukujen 2 (Maahanmuuttajan kotoutumista edistävät toimenpiteet), 5 (Kuntaan osoittaminen) ja 6 (Kustannusten korvaaminen) mukaisten tehtävien suorittamiseksi välttämättömät tiedot toisiltaan, Maahanmuuttovirastolta, vastaanotto- ja järjestelykeskukselta, kotoutumista tukevien toimenpiteiden ja palvelujen tuottajalta sekä ilman huoltajaa olevalle lapselle määrättyltä edustajalta. Lisätietoja laki 1386/2010 87 §.

6.1. Maistraatti

Ylöjärvi kuuluu Sisä-Suomen maistraattiin, yhteystiedot:

Sisä-Suomen Maistraatti, Tampereen yksikkö

Hatanpään valtatie 24, PL 682, 33101 Tampere

Puh. 029 553 9431

Avoinna: ma-pe klo 9.00–16.15

Suomeen muuttaneelle ja Suomessa asuvalle ulkomaalaiselle henkilölle voidaan merkitä väestötietojärjestelmään kotikunta Suomessa, jos hänellä on tarkoitus jäädä tänne vakinaisesti asumaan ja lisäksi pysyvä tai jatkuva oleskelulupa tai vähintään yhden vuoden oleskeluun oikeuttava tilapäinen oleskelulupa sekä kotikuntalaisissa säädetty erityisperuste. EU-kansalaiset ja Pohjoismaiden kansalaiset eivät tarvitse oleskelulupaa.

Kotikunnan saamiseksi EU-kansalaiselta edellytetään poliisin suorittamaa oleskeluoikeuden rekisteröintiä. Suomessa vakituisesti asuvista henkilöistä merkitään väestötietojärjestelmään lisäksi muun muassa nimi, syntymäaika, kansalaisuus, perhesuhdetiedot (mm. vihkitodistus) ja osoite. Rekisteröinnin perusteella ulkomaalaiselle annetaan henkilötunnus. Lisätietoja: [Ulkomaalaisen rekisteröinti](#) (esite löytyy myös ruotsiksi ja englanniksi).

6.2. Poliisi

- myöntää maassa oleskelevan Suomen kansalaisen ulkomaalaiselle perheenjäsenelle ja tämän alaikäiselle naimattomalle lapselle ensimmäisen oleskeluluvan
- myöntää Suomessa oleskelevalle ulkomaalaiselle uuden määräaikaisen oleskeluluvan (jatkolupa), pysyvän oleskeluluvan, sekä pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen EY-oleskeluluvan
- antaa EU-kansalaisen oleskeluoikeuden rekisteröintitodistuksen ja todistuksen pysyvistä oleskeluoikeudesta
- myöntää unionin kansalaisen perheenjäsenen oleskelukortin ja pysyvän oleskelulupakortin, sellaiselle EU-kansalaisen perheenjäsenelle, joka ei ole itse unionin kansalainen
- lisää oleskelupäiviä viisumiin ja/tai pidentää viisumin voimassaoloaikoja. Paluuviisumi on poistunut 5.4.2010 uuden viisumisäännösten voimaan tulon myötä.

Suomessa oleskelevan/asuvan ulkomaalaisen on jätettävä lupahakemus lupa-asioita hoitavalle poliisilaitokselle henkilökohtaisesti. Tiettyjen ulkomaalaislupien osalta hakemus voidaan laittaa vireille myös sähköisen asiointipalvelun kautta. Sähköisen asiointipalvelun kautta hakemuksensa jättäneen hakijan tulee vielä käydä poliisilaitoksella todistamassa henkilöllisyytensä ja esittämässä hakemukseen tarvittavien liitteiden alkuperäiset kappaleet.

Lupa pitää maksaa hakemusta jätettäessä. Myös sähköisen asiointipalvelun kautta vireille laitettu hakemus tulee maksaa, ennen kuin hakemus lähtee käsiteltäväksi.

Poliisin myöntämiin ulkomaalaislupiin liittyvät kysymykset voi lähettää suoraan ulkomaalaisen asuinpaikan poliisilaitoksen virkasähköpostiin.

Ylöjärvi kuuluu Sisä-Suomen poliisilaitoksen alueeseen. Ylöjärvellä ei ole omaa poliisiasemaa. Ajan poliisilaitokselle voi varata Sisä-Suomen poliisilaitoksen [www-sivujen kautta](http://www.sivujen.kautta), ajanvarausnumerosta 0295 470 011 ma-pe kello 8-16:15 tai mistä tahansa poliisin toimipisteestä.

Sisä-Suomen poliisilaitoksen yhteisestä **lupaneuvontapuhelimesta** voi tiedustella poliisin lupiin liittyvistä asioista, p. 0295 440131 ma-pe klo 9–11 ja 13–15 / p. 0295 445 894 lupapalvelut / p. 0295 445 700 poliisi.

6.3. Kansaneläkelaitos, Kela

Ylöjärven Kelan toimipiste palvelee osoitteessa Mikkolantie 7, PL 577, 33470 Ylöjärvi. Toimipiste on avoinna ke - To: 09:00 - 12:00 & 13:00 - 15:00.

Oikeus Suomen sosiaaliturvaan ratkaistaan pääsääntöisesti sen perusteella, kuinka pitkältä oleskelusta on kysymys. Vakinaisesti Suomeen muuttava henkilö pääsee yleensä Suomen sosiaaliturvan piiriin muuttohetkestä lukien ja voi saada Kelan etuuksia. Vakinaiseksi asumiseksi lasketaan esimerkiksi paluumuutto, vähintään kahden vuoden työskentely Suomessa sekä avioliitto tai muu läheinen perhesuhde Suomessa vakinaisesti asuvaan henkilöön. Lisäksi vaaditaan, että oleskelulupa on myönnetty vähintään vuodeksi, jos on velvollinen oleskeluluvan hankkimaan. Oleskelulupia myöntää Maahanmuuttovirasto.

Vakinaisesti Suomeen muuttavien on haettava Suomen sosiaaliturvan piiriin pääsyä Kelan asiointipalvelussa tai [Y77 - Lomake](#). Suomen sosiaaliturvaan kuuluville annetaan kirjallinen päätös asiasta. Myös Suomen sosiaaliturvaan kuulumisen voi tarkistaa Kelan asiointipalvelusta. Jos henkilö muuttaa Suomeen tilapäisesti asumaan, ei yleensä ole oikeutta Kelan sosiaaliturvaetuuksiin. Esimerkiksi opiskelijoiden katsotaan muuttavan Suomeen vain tilapäisesti, jos muuton ainoa syy on opiskelu. Tietyissä tapauksissa henkilö kuuluu Suomen sosiaaliturvan piiriin työskentelyn perusteella.

Henkilöllä ei ole oikeutta Suomen sosiaaliturvaan, jos hän saa EU-lainsäädännön tai sosiaaliturvasopimuksen perusteella etuuksia jostakin toisesta maasta tai kuuluu muuten jonkin toisen maan sosiaaliturvan piiriin. Tällaisia henkilöitä ovat esimerkiksi toisesta EU- tai Eta-maasta tai Sveitsistä lähetetyt työntekijät rajatyöntekijät, jotka muuttavat Suomeen tai jotka asuvat Suomessa, mutta työskentelevät toisessa EU- tai Eta-maassa tai Sveitsissä vieraan valtion tai valtioiden välisen järjestön palveluksessa olevat työntekijät ja heidän perheenjäsenensä.

Jos muuttaa Suomeen tilapäisesti toisesta EU- tai Eta-maasta tai Sveitsistä, on oikeus välttämättömään sairaanhoitoon eurooppalaisella sairaanhoitokortilla.

Lisätietoja: [Muutto Suomeen tai Suomesta - Selkokielineen opas](#)

6.4. ELY-keskus

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen vastuulla ovat seuraavat maahanmuuttajien kotouttamiseen ja hyvien etnisten suhteiden edistämiseen liittyvät tehtävät toimialueellaan:

1. kotouttamisen alueellinen kehittäminen, yhteistyö, yhteensovittaminen ja seuranta
2. kuntien tukeminen ja neuvonta kotoutumisen edistämiseksi

3. työ- ja elinkeinotoimistojen ohjaus, neuvonta, tukeminen ja osaamisen kehittäminen kotouttamisessa ja työllistymisen edistämisessä
4. työvoimakoulutuksena toteutettavan kotoutumiskoulutuksen suunnittelu, hankinta ja valvonta
5. 2 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettujen henkilöiden kuntaan osoittamisen alueellisen strategian laatiminen ja toimeenpano
6. ilman huoltajaa maassa asuville lapsille ja nuorille tarkoitettujen perheryhmäkotien ja muiden asuinyksiköiden perustamisesta sopiminen ja niiden toiminnan valvonta
7. hyvien etnisten suhteiden ja kulttuurien välisen vuoropuhelun edistäminen
8. muut sille kotoutumista edistävissä laissa erikseen säädetyt tehtävät.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tukee toimialueensa kuntien kotouttamishjelmien laadintaa ja seuraa niiden toteuttamista. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus toimittaa työ- ja elinkeinoministeriölle vuosittain tiedot alueensa kotouttamishjelmista ja niiden toimeenpanosta. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on tehtävä sille tässä laissa säädetyt tehtäviä hoitaessaan yhteistyötä toimialueensa aluehallintoviraston kanssa.

Pirkanmaalla toimii Pirkanmaan ELY-keskuksen vetämä viranomaisten yhteistyöryhmä. Viranomaisverkosto mm. päivittää ohjeet EU-kansalaisten sekä EU:n ulkopuolelta tulevien maahanmuuttajien viranomaisasioiden hoidosta Pirkanmaalla.

7. SEUDULLINEN YHTEISTYÖ

Vuoden 2015 aikana lisääntyneen turvapaikanhakijoiden määrän vuoksi kotouttamisen tueksi on tiivistetty yhteistyötä Tampereen kaupunkiseudun kuntien kesken. Tampereen kaupunkiseudun seutuhallitus on päättänyt 5.4.2016 Tampereen kaupunkiseudun kotouttamisen yhteistyöryhmän perustamisesta.

Kaupunkiseudun kannalta on tärkeää, että oleskeluluvan saaneet henkilöt pääsisivät mahdollisimman pian kotouttavalle polulle ja työelämään. Paitsi kunnan sisäistä, eri sektorirajat ylittävää yhteistyötä, tarvitaan myös kuntien välistä yhteistoimintaa kotouttamistoimissa mm. asumisen ja kielikoulutuksen järjestelyissä sekä yhteistoiminnassa paikallisen TE-toimiston ja ELY:n kanssa. Seutuyhteistyön kautta on mahdollista jakaa kuntiin kertynyt osaaminen kaikkien hyötykäyttöön sekä sopia seudullisesta vastuunkannosta maahanmuuttajien asumiseen ja kotouttamiseen liittyvissä kysymyksissä.

Tampereen seutukunnan maahanmuuttajatyötä tekevät työntekijät tapaavat säännöllisesti toisiaan. Tampereella järjestetään paljon aikuisten työvoimapolitiittisia koulutuksia ja valmistavaa koulutusta.

Tampereella sijaitsee mm. Kansainvälinen naisten tapaamispaikka Naistari, tyttöjen talo ja miesten Kansalaistalo Mattila.

8. TULEVAISUUDEN NÄKYMÄT

Lukuisten eri tahojen laatimien tutkimusten ja tilastojen mukaan Suomeen kohdistuva maahanmuutto paitsi lisääntyy, mutta on jatkossa myös entistä monimuotoisempaa. Erään arvion mukaan (Tilastokeskus / P. Myrskylä) Suomessa on vuonna 2020 noin 345 000 ulkomaan kansalaista, mikä on lähes kaksinkertainen määrä nykyiseen nähden. Humanitäärisen maahanmuuton ohella yhä useampi muuttaa Suomeen työn, perheen tai opiskelun vuoksi. Omaehtoista muuttoliikettä eri kuntiin tapahtuu myös vastaanottokeskuksista, koska jonotusajat ovat pitkiä. Tällöin on vaarana, että osa muuttajista jää kotouttamistoimenpiteiden ulkopuolelle ja tuloksena on lisääntynyt syrjäytyminen yhteiskunnasta.

Vaikka Ylöjärvellä ei ole pakolaiskiintiötä, ja maahanmuuttajia on viime vuosina tullut muutakin kautta melko vähän, kasvavaan maahanmuuttoon pitäisi silti valmistautua eri hallinnon aloilla ja työntekijöiden osaamista ylläpitää mm. verkostotyön ja seutukunnallisen yhteistyön avulla. Poikkihallinnollinen tarkastelu ja henkilökunnan osaamisen ylläpitäminen ja kehittäminen ovat tarkoituksenmukaista erityisesti siksi, että suurin osa maahanmuuttajista on muita kuin pakolaisia. Tällöin he eivät välttämättä ole tekemisissä perusturvaosaston kanssa, johon maahanmuuttotyön osaaminen on keskittynyt.

Uusi laki kotoutumisen edistämisestä velvoittaa kuntia antamaan kaikille maahanmuuttajille neuvontaa ja ohjausta, esimerkiksi perustietoa suomalaisesta yhteiskunnasta sekä oikeuksista ja velvollisuuksista. Lakia sovelletaan kaikkiin Suomeen muuttaneisiin henkilöihin, jotka oleskelevat maassa muuta kuin matkailua tai siihen verrattavaa lyhytaikaista oleskelua varten myönnettyllä luvalla. Niin ikään, kuntien tehtävänä on lain mukaan huolehtia, että kunnan palvelut soveltuvat maahanmuuttajille ja henkilöstön osaamista kehitetään. Kunnalla on myös yleis- ja yhteensovittamisvastuu kotouttamisen kehittämisestä, suunnittelusta ja seurannasta. Olisikin tärkeää, että maahanmuuttoasiat otettaisiin paremmin huomioon kunnan eri hallintokuntien talousarvioissa ja kunnallisia palveluja kehitettäisiin hallintokuntien välisen yhteistyön kautta. Myös monialainen yhteistyö, työskentely kolmannen sektorin ja seurakunnan kanssa sekä maahanmuuttajien osallistaminen palvelujen kehittämiseen ovat tulevaisuuden ratkaisuja.

Pirkanmaan ennakointipalvelu – hankkeen tuottaman selvityksen [Maahanmuuttajien merkitys tulevaisuuden työvoimana Pirkanmaalla](#) mukaan maahanmuuttajien merkitys työvoimana tulee kasvamaan tulevaisuudessa erityisesti niillä aloilla, joilla eläkepoistuma on suuri ja joille on vaikea saada riittävästi työvoimaa Suomesta. Erimittaisin työsopimuksin tai opiskelijoiksi paikkakunnalle tulevat sekä heidän työnantajansa tarvitsevat tehostettua neuvontaa, opastusta ja ohjausta peruspalveluiden käyttöön. Maahanmuuttopolitiikkaa tulisikin kehittää kunnissa osana työvoima- ja elinkeinopolitiikkaa yhä kasvavissa määrin.

Kotoutumisen edistämisen lisäksi on tulevaisuudessa kehitettävä myös kotoutumisen ja sitä koskevien linjausten sekä tulosten seuranta. Yhteisenä tavoitteena on sekä paikallisesti että valtakunnallisesti, maahanmuuttajien työllisyysasteen nostaminen ja vaikuttavampi kotouttamispolitiikka.

9. HYÖDYLLISIÄ LINKKEJÄ

[Laki kotoutumisen edistämisestä](#)

www.kotouttaminen.fi

www.te-palvelut.fi

<http://www.infopankki.fi/>

[Maahanmuuttajien merkitys tulevaisuuden työvoimana Pirkanmaalla](#)

[Maahanmuuton strategia 2020](#)

[Life in Finland](#)

<http://www.migri.fi/>

<http://www.dvv.fi/>

<http://www.kela.fi/>

<http://www.finnishcourses.fi/fi>

[Maahanmuuttajaneuvonta](#)

www.monetratulkkipalvelu.fi

<http://www.punainenristi.fi/>

<http://www.pelastakaalapset.fi/>

[Etnisten suhteiden neuvottelukunta](#)

https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/Valtion_kotouttamisohjelma_2016-2019
[Maahanmuuttajien terveyspalvelut](#)

LIITTEET:

LIITE 1: Käsitteiden määrittelyä

Maahanmuuttaja

Yleiskäsite, jota käytetään kuvaamaan kaikkia maahan muuttaneita henkilöitä

Ulkomaalainen

Suomen oikeuden kannalta henkilö, joka ei ole Suomen kansalainen

Siirtolainen

Henkilö, joka muuttaa pysyvässä tarkoituksessa toiseen maahan hankkiakseen sieltä toimeentulonsa

Pakolainen

Henkilö, joka on kotimaansa ulkopuolella ja jolla on perusteltua aihetta pelätä joutuvansa kotimaassaan vainotuksi rodun, uskonnon, kansalaisuuden, tiettyyn yhteiskunnalliseen ryhmään kuulumisen tai poliittisen mielipiteen johdosta (YK:n pakolaisen oikeusasemaa koskevan yleissopimuksen mukaan). Pakolaisiksi kutsutaan Suomessa yleensä myös henkilöitä, jotka ovat saaneet jäädä maahan suojelun tarpeen vuoksi tai humanitäärisistä syistä.

Turvapaikanhakija

Henkilö, joka pyytää suojaa ja oleskelulupaa vieraasta maasta. Hakijalla on oikeus oleskella vastaanottokeskuksessa hakemuksen käsittelyn ajan. Työnteko-oikeus 3-6 kk hakemuksen jättämisestä.

Kiintiöpakolainen

Henkilö, jolla on YK:n pakolaisasiain päävaltuutetun myöntämä pakolaisen asema ja jolle on myönnetty maahantulolupa vuosittain valtion tulo- ja menoarvion yhteydessä päätettävän pakolaiskiintiön puitteissa. Suomen vuosittainen kiintiö on 750.

Paluumuuttaja

Ulkosuomalainen, joka on pidemmän tai lyhyemmän ajanjakson asunut Suomen rajojen ulkopuolella ja palaa Suomeen. Suomessa paluumuuttajakäsitettä sovelletaan entisiin ja nykyisiin Suomen kansalaisiin sekä entisen Neuvostoliiton alueelta peräisin oleviin henkilöihin kuten inkerinsuomalaisiin, joilla on suomalainen syntyperä.

Kotouttaminen

Viranomaisten ja muiden tahojen järjestämät toimenpiteet, joilla edistetään ja tuetaan maahanmuuttajien kotoutumista.

Kotoutuminen

Kotoutuminen on yksilöllinen prosessi, jossa maahanmuuttajat osallistuvat ja liittyvät yhteiskunnan taloudelliseen, poliittiseen ja sosiaaliseen elämään. Kotoutumisprosessi on ylisukupolvinen prosessi, jolla tarkoitetaan sitä, että maahanmuuttajan oma kulttuuritausta vaikuttaa myös seuraaviin sukupolviin, vaikka he olisivatkin syntyneet ja kasvaneet uuden kulttuurin keskellä. Perheenjäsenten kotoutuminen on usein myös

eriäikäistä. Minkälaisista tukea ja ohjausta tarvitaan ja kuinka pitkän ajan, riippuu kotoutujan taustasta (kotimaa ja maan tilanne, koulutustausta, elämäkokemukset), iästä, omista tavoitteista ja maahanmuuton syistä.

Ihmisen perustarpeisiin kuuluvat kulttuurista riippumatta yhteisöön kuulumisen ja hyväksytyksi tulemisen tarve. Fyysisten perustarpeiden (asuminen, ruoka, vaatteet) tyydyttämisen lisäksi maahanmuuttaja tarvitsee tukea sosiaalisen yhteisön löytämiseen ja siinä hyväksytyksi tulemiseen. Tärkeä elementti kotoutumisprosessissa on oman etnisen identiteetin, kielen ja kulttuurin säilyttäminen ja harjoittaminen.

Liite 2: Pirkanmaan työllisyyden kuntakokeilun palvelut maahanmuuttaja-asiakkaille

Pirkanmaan työllisyyden kuntakokeilussa kotoutumisaikaisten vieraskielisten asiakkaiden lakisääteiset työllisyyspalvelut järjestetään keskitetysti Tampereen Maahanmuuttajien kansainvälisessä osaamiskeskuksessa 1.3.2021 alkaen.

Lakisääteiset TE-palvelut siirtyvät 1.3.2021 alkaen Pirkanmaan työllisyyden kuntakokeilussa TE-palveluista kuntien vastuulle. Palvelut järjestetään asiakkaiden palvelutarpeen mukaisesti kotoutumisen eri vaiheissa. Kotoutumisaikaisten asiakkaiden keskitettyjä lakisääteisiä työllisyyspalveluita ovat työllistymissuunnitelmien, kuten kotoutumissuunnitelman laatiminen yhdessä asiakkaan kanssa, palvelutarpeen arviot, ohjauksen kotoutumiskoulutuksiin ja palvelutarvetta vastaaviin palveluihin, lakisääteiset päätökset palkkatuesta, omaehtoisista opinnoista sekä muista tukimuodoista, päätökset työ- ja koulutuskokeiluista, ohjauksen työvoima- ja muihin koulutuksiin ja valmennuksiin sekä pyynnöt asiantuntija-arvioista. Kotoutumisaikaisen työnhakija-asiakkaan palveluprosessi hoidetaan kokonaisuutena Osaamiskeskuksessa huomioiden asiakkaan ja työllisyyspalveluiden lakisääteiset vastuut ja velvoitteet.

Osaamiskeskuspalvelut sisältävät: OMA-valmennus, työnetsijä- ja osaamiskartoituspalvelut. Asiakasohjaus kotoutumiskoulutuksiin tapahtuu Osaamiskeskuksen työnhakija-asiakkaan henkilökohtaisen OMA-valmentajan toimesta. Asiakkaille voidaan toteuttaa osaamiskartoitus palvelupolun eri nivelvaiheissa sekä kotoaikana että sen jälkeen, jos koulutuspolkua ei ole vielä löytynyt tai asiakkaalla havaitaan haasteita oppimisessa. OMA-valmentaja on tarvittaessa myös yhteydessä kunnan sosiaali- ja terveystieteisiin, jos asiakkaalla havaitaan monialaisen tuen tarpeita. Lisäksi Mainion monikieliset ohjaus- ja neuvontapalvelut tarjoavat keskitetysti neuvontaa noin 16 eri kielellä kaikille Pirkanmaalla asuville maahanmuuttajille. Osaamiskeskus palvelee asiakkaita lähi- ja etäpalveluna Tampereella osoitteessa Rautatienkatu 10, 5. krs.

Pirkanmaan työllisyyden kuntakokeilun vieraskielisten asiakkaiden muut kotoutumista edistävät palvelut tuotetaan asiakkaan kotikunnassa. Keskitettyjen palveluiden tavoitteena on rakentaa kestävä kotoutumisen polut asiakkaille alueelliset työvoimatarpeet huomioiden ja alueilla olevia maahanmuuttajille suunnattuja koulutuspolkuja hyödyntämällä. Osaamiskeskus rakentaa yhteistyön työllisyyden kuntakokeilussa alueiden koulutus- ja sosiaali- ja terveystieteiden sekä muiden julkisten toimijoiden kanssa monialaisessa yhteistyössä.

Maahanmuuttajien osaamiskeskustoimintaa toteuttavat Tampereen kaupungin työllisyys- ja kasvupalvelut ja Tampereen seudun ammattiopisto TREDU. Osaamiskeskuksen kanssa yhteistyössä toimivat myös Monikielinen neuvonta Mainio, Tampereen kaupungin sosiaalipalvelut sekä muut alueelliset koulutuksen järjestäjät. Osaamiskeskustoiminta on Pirkanmaan kuntien rahoituksen lisäksi osittain rahoitettu Työ- ja elinkeinoministeriön ja Opetus- ja kulttuuriministeriön valtionavustuksella. Pirkanmaan kunnat ostavat Osaamiskeskuksen ja Monikielisen neuvonnan palvelut Tampereen kaupungilta voimassa olevan palveluhinnaston ja kuntien välisen sopimuksen mukaisesti.

Kotoutujan palvelupolku Pirkanmaalla 1.3.2021-30.6.2023

Kunnan työllisyys- TAI SOTE-palvelut: (sosiaali-huoltolain mukainen palvelutarpeen arvio) ja asettautumisen tuki / omakielinen neuvonta (MAINIO)

Kunnan työllisyyspalvelu TAI SOTE ohjaa uuden kotoaikaisen työnhakija-asiakkaan Osaamiskeskukseen.

OSKEssa asiakkaan alkuhaastattelu ja kotoutumissuunnitelma

OSKE tarjoaa myös osaamisen kartoituksen ja työetsijäpalvelun, jos asiakas ei ole ohjautunut koto-koulutuksesta eteenpäin.

Kotoutumiskoulutus sisältää ammattitaidon kartoituksen, kielikoulutuksen ja ohjauksen koulutus- ja työllisyyspoluille

OMA valmentaja ohjaa asiakkaan kotoutumiskoulutukseen

Kotoajan jälkeen palvelut asiakkaan omassa kunnassa

Monikielinen neuvonta Mainion palvelut: neuvonta ja ohjaus

